

Η ΔΥΝΑΜΗ ΤΗΣ ΛΕΞΗΣ

Αυτό που λέγεται.
Αυτό που υπενθυμίζει.
Αυτό που ψιθυρίζει.
Αυτό που διακηρύσσεται.

Αυτό που μπορεί να είναι εκτεταμένο μπορεί επίσης να είναι σύντομο.

Για παράδειγμα: «**θα νικήσουμε**» ή «**δεν θα περάσουν**», λέξεις που έχουν τη δύναμη να αφαιρούν την ευθύνη και την απόφαση του καθενός, κι έτσι περνούν τα χρόνια. Ακόμη μικρότερη (λέξη): «**ζωή**».

Μια συλλαβή που συνδέεται με τη ζωή, επειδή η ζωή επίσης είναι αντίσταση και απαντοχή. Η ποίηση παίζει με λόγια. Είναι ένα επικίνδυνο παιχνίδι.

Για όποιον γράφει ένα ποίημα, επειδή πολλές φορές δεν ξέρει τι λέγεται. Για όποιον το διαβάσει, επειδή ερμηνεύει και «συμπληρώνει» αυτό που «νόμισε ότι κατάλαβε».

Αλλά φαίνεται ότι ο μεγαλύτερος κίνδυνος είναι ότι φτάνει στα χέρια των φασιστών, που ανέχονται μόνο την χυδαιότητα, το έπος του αρσενικού και ελάχιστα παραπάνω.

Έπειτα, από το πάθος της αγνοιάς τους, βρίσκουν ύποπτο οτιδήποτε δεν καταλαβαίνουν ή παρερμηνεύουν κατά τη μετάφραση στη φτωχή τους γλώσσα. Και είναι εδώ που το ποίημα γίνεται επικίνδυνο μέχρι θανάτου, επειδή θα το καταδιώξουν επιζητώντας την εξαφάνισή του. Αυτό το ομαδικό φαινόμενο που είναι ο φασισμός, το οποίο χρησιμοποιεί ο αληθινός αφέντης, και που κρύβει το ιδιαίτερό του όνομα όταν βιάζει, όταν σκοτώνει, όταν απομένει μόνο η δυσώδης μνήμη του, επιμένει στο μίσος του ενάντια στη λέξη. Μπορεί, στο παραλήρημά του, να την πυροβολεί. Κυριολεκτικά: ένα ποίημα στερεωμένο σ' έναν τοίχο και πυρ. Αλλά το ποίημα είναι αθάνατο.

Και αυτή είναι η δύναμη της λέξης.

Οι Έλληνες συνταγματάρχες κυνήγησαν την ποίηση. Και οι Ισπανοί στρατηγοί το έκαναν για περισσότερο από 40 χρόνια που κράτησε η δικτατορία. Περισσότερο, διότι στη χώρα μου έχουμε τρέχοντα ανησυχητικά παραδείγματα.

Πολλές φορές η ποίηση πρέπει να χρησιμοποιεί την αντίσταση και τη μυστικότητα.

Στη δεκαετία του '50, από την παιδική μου κρεβατοκάμαρα, όταν πίστευαν ότι κοιμήθηκα, άκουγα να απαγγέλλονται χαμηλόφωνα όχι μόνο από τους γονείς μου αλλά και από τους ξένους που έρχονταν στο σπίτι, ποιήματα του Φεντερίκο Γκαρθία Λόρκα, του Μιγκέλ Ερνάντεθ, του Αντόνιο Μασάδο, του Ραφαέλ Αλμπέρτι, του Πάμπλο Νερούδα, αλλά και το ρυθμικό «ποτέ

πια» του Έντγκαρ Άλαν Πόου ή το «τραγουδώ και γιορτάζω τον εαυτό μου» του Γουόλτ Γουίτμαν.

Αργότερα και μέσω της μουσικής, τέλειου συμμάχου της ποίησης, φτάσαμε διασχίζοντας ένα φυλασσόμενο σύνορο, την ποίηση του Πολ Ελυάρ, του Λουί Αραγκόν, του Ζακ Πρεβέρ, καθώς και εκείνων των τραγουδιστών που ήταν αληθινοί ποιητές: Ζακ Μπρελ, Ζορζ Μπρασένς, Λέο Φερέ, Λέοναρντ Κοέν.

Δεν θυμάμαι πότε άρχισα να γράφω ποίηση, αλλά δεν υπερβάλλω αν πω ότι το έκανα από παιδί. Χρόνια αργότερα και ως μέλος λαϊκών μουσικών ομάδων αφιέρωσα τη συγγραφή μου στους στίχους τραγουδιών στα καταλανικά, τόσο πρωτότυπους όσο και διασκευές από άλλες γλώσσες.

Θα ήταν το έτος 1976 που κάποιος μου έφερε ένα άλμπουμ του τραγουδιστή Γιώργου Νταλάρα λέγοντάς μου: αυτό είναι «το τραγούδι του καλοκαιριού» στην Ελλάδα. Ήταν το «Ήλιε μου, σε παρακαλώ».

Συνηθισμένος στο γεγονός ότι στη χώρα μου τα πιο ανόητα τραγούδια πλημμύριζαν τα ραδιόφωνα, είπα στον εαυτό μου ότι έπρεπε να πάω στην Ελλάδα. Και έτσι έγινε. Λίγο αργότερα ήμουν ήδη εκεί και καθώς πήγαινα να κατασκηνώσω στη Σιθωνία, μπήκα σε ένα μικρό κατάστημα στον Πολύγυρο για να αγοράσω μία μπιτόλια βουτανίου.

Το κατάστημα πωλούσε επίσης δίσκους και άρχισα να μιλώ με τον ιδιοκτήτη του Στέλιο Καράγιωρα. Αποτέλεσμα: έμεινα στο σπίτι του για μια εβδομάδα και με ενημέρωσε για τη δημοτική μουσική, τη λαϊκή, το ρεμπέτικο, καθώς και για τους σύγχρονους συνθέτες.

Ανταπέδωσα τη φιλοξενία του χρόνια αργότερα γράφοντας ένα τραγούδι αφιερωμένο σ' αυτόν, στη Χαλκιδική, χρησιμοποιώντας την «Τζαμάικα» του Μάνου Λοΐζου, που ήταν ηχογραφημένη από τη Μαρίνα Ρόσελ.

Πίσω στο σπίτι φορτωμένος με δίσκους, ένας μου τράβηξε την προσοχή: το Καπνισμένο τσουκάλι, του Γιάννη Ρίτσου και του Χρήστου Λεοντή. Ο τέλειος συνδυασμός της ποιητικής απαγγελίας ενωμένης με τη μουσική μου φάνηκε έργο τέχνης. Και τότε είπα στον εαυτό μου: πρέπει να γυρίσω πίσω και να συναντήσω αυτόν τον τύπο. Και έτσι έγινε.

Λίγα χρόνια αργότερα, αφού ανέβηκα με μεγάλη προσπάθεια τον Θρόνο των Θεών στο βουνό του Ολύμπου, παρακολούθησα μια συναυλία του Λεοντή στο Λιτόχωρο.

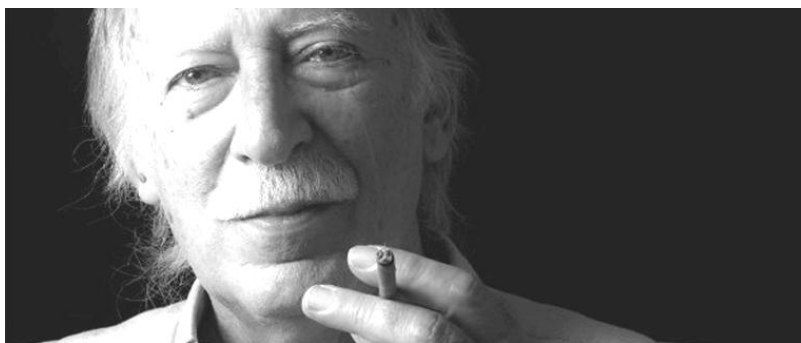
Και πάλι ένα τραγούδι με γοήτευσε. Ήταν το «Ξενιτεμένο μου πουλί». Του ζήτησα την άδεια να γράψω ένα διαφορετικό τραγούδι, κάτι που μου το επέτρεψε, και έτσι γεννήθηκε, το «Γράμμα στον ξενιτεμένο», το οποίο ερμηνεύτηκε από πολλούς τραγουδιστές, συμπεριλαμβανομένης και της Νένας Βενετσάνου που το τραγούδησε στα καταλανικά, στην Καβάλα (όταν ήμουν προσκεκλημένος σ' ένα συμπόσιο ποιητών της Μεσογείου) και στην Βαρκελώνη.

Όχι στην Ελλάδα, αλλά στη Μαγιόρκα, είχα την ευκαιρία να γνωρίσω τον Μάνο Χατζιδάκι. Και πάλι του ζήτησα την άδεια να δημιουργήσω μία παραλλαγή του «Δεν ήταν νησί». Ήμουν τυχερός και το αποδέχτηκε.

Αυτές ήταν οι πρώτες μου επαφές. **Το πάθος μου για την Ελλάδα**, οι πρώτοι μου φίλοι, ο θαυμασμός μου για αυτόν τον λαό τον ανυπότακτο, περιέργο εραστή της κουλτούρας, που αντιστάθηκε τόσο στον ιταλικό και γερμανικό φασισμό, όσο και στην βρετανική προδοσία, με την παρουσία του βορειοαμερικανικού στόλου και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου.

Το έτος 1992, με αφορμή τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Βαρκελώνης και στο πλαίσιο της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας, η τραγουδίστρια Μαρία ντελ Μαρ Μπονέ μου ζήτησε 24 παραλλαγές στα καταλανικά Ελλήνων ποιητών μελοποιημένων από τον Θεοδωράκη. Ήταν μία απόλαυση να δουλεύω τα κείμενα του Λειβαδίτη, του Ελευθερίου, του Ρίτσου, του Θεοδωράκη, του Γκάτσου, του Καμπανέλλη, του Χριστοδούλου, του Ελύτη, του Σεφέρη...

Και μετά από λίγα χρόνια πήγα στο Σταύρο Ξαρχάκο, ο οποίος επίσης είχε τη γενναιοδωρία να μου δώσει την άδεια να διασκευάσω μισή ντουζίνα τραγούδια του. Ήταν ένα σχέδιο που μένει προς το παρόν ανέκδοτο, για το οποίο όμως ελπίζω να καταφέρω να τραγουδηθεί στη χώρα μου.

Αυτή είναι η αποτυχία του φασισμού. Παρά τους θανάτους, τα βασανιστήρια, τις απαγορεύσεις, τις φυλακίσεις, η ποίηση και μάλιστα η μελοποιημένη ποίηση, παρέμεινε παρούσα και ενεργή ανάμεσά μας. Μ' αυτό τον τρόπο αναγνωρίζουμε ο ένας τον άλλον, μοιραζόμαστε την αγάπη μας για την αγάπη και τη ζωή. Για την ποιητική φωνή.

Αυτή είναι η δύναμη της λέξης.

«Ένας Ισπανός ελληνοιστής ποιητής
στην ποδοσφαιρομάνα Καισαριανή»

Albert
Garcia
Hernandez

Δευτέρα | 19.30
21 Οκτωβρίου
2019

Αίθουσα εκδηλώσεων
Δημαρχείου Καισαριανής

ΠΑΛΑΙΜΑΧΟΙ
ΕΘΝΙΚΟΥ
ΑΣΤΕΡΑ

Όμως δεν θα τελειώνα εδώ αυτή τη σύνοψη ορισμένων από τις ελληνικές εμπειρίες μου. Μια μέρα με πλησίασε ένας πρώην ποδοσφαιριστής, ο Νίκος Μάλλιαρης, με ένα σχέδιο μισοπάλαβο, στο στυλ του Ζορμπά, να ενώσουμε την Μπάρτσα και το ελληνικό ποδόσφαιρο με την καταλανική και την ελληνική κουλτούρα. Μια καινούργια έκπληξη, γιατί ποτέ δεν σκέφτηκα πως θα μπορούσα να μιλήσω για κουλτούρα, για πολιτική κλπ., με έναν ποδοσφαιριστή. Καλά, ίσως θα μπορούσα να κάνω κάτι με τον Γκουαρντιόλα ή με τον Βαλντάνο, όμως με έναν ποδοσφαιριστή; Αρκεί μόνο να δεις μια συνέντευξη ενός παίκτη που δεν μπορεί να προφέρει περισσότερο από μια απλή πρόταση.

Και μπάρκαρα με το καράβι του Νίκου. Και εδώ με έχουν. Ένας ιστορικός τόπος και απαγγέλλοντας ανάμεσα σε καλλιτέχνες, ποδοσφαιριστές. Απίστευτο. Πολλά ευχαριστώ στην διοργάνωση, σε όλο τον κόσμο, αν και ήδη γνωρίζουν πόσο είμαι χαρούμενος που βρίσκομαι εδώ.

Albert Garcia Hernandez